Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Enhet kirurgi utanför akutsjukhus
Karin Dunér Lindqvist

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-10-06

HSN 2026-0724

Avtalsutskottet

Svar på skrivelse från Tove Sander (S), Karin Fälldin (C), Viktor Morawski (MP), Jonas Lindberg (V) om att säkra kapacitet inom tilläggsuppdrag handkirurgi inom vårdval specialiserad ortopedi och handkirurgi

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Tove Sander (S), Karin Fälldin (C), Viktor Morawski (MP), Jonas Lindberg (V) att hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att skyndsamt återkomma till avtalsutskottet med förslag på åtgärder för att öka robusthet och garantera tillgänglighet avseende den handkirurgi som bedrivs inom tilläggsuppdrag inom vårdval specialiserad ortopedi och handkirurgi.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Tove Sander (S), Karin Fälldin (C), Viktor Morawski (MP), Jonas Lindberg (V)

Förslag till beslut

Avtalsutskottet beslutar följande:

Skrivelsen om att säkra kapacitet inom tilläggsuppdrag handkirurgi inom vårdval specialiserad ortopedi och handkirurgi anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Vårdval specialiserad ortopedi och handkirurgi infördes 2014. I samband med att vårdvalet reviderades år 2021 infördes krav på ett bredare obligatoriskt uppdrag samt utökade krav på läkarbemanning, vårdhygienisk standard och krav på rapportering till kvalitetsregister i syfte att öka patientsäkerheten och kvaliteten i vården. Kraven medförde att antalet vårdgivare reducerades från cirka 30 till 11, vilket var förväntat. Mot

bakgrund av den volymökning som hade skett i vårdvalet under de föregående åren bedömde förvaltningen att det också förelegat viss överetablering i vårdvalet.

För tillfället pågår en ny revidering av förfrågningsunderlaget för vårdval specialiserad ortopedi och handkirurgi. Det nya förfrågningsunderlaget planeras att beslutas under Q1-Q2 2027.

Idag finns fem leverantörer inom vårdvalet av vilka flera har underleverantörer. Sammanlagt bedrivs vård inom vårdvalet på 16 adresser inom regionen, varav nio mottagningar befinns i innerstaden, fyra i söderort och tre i norrort. Förvaltningen bedömer att den geografiska spridningen och tillgängligheten inom vårdvalet är god.

Uppdraget är att bedriva specialiserad ortopedi och handkirurgi till vuxna och barn. Det omfattar utredning, diagnostik, behandling och uppföljning av patienter med ortopediska sjukdomstillstånd inom öppenvård och vid behov slutenvård som varken kräver akutsjukhusens resurser eller kan omhändertas av primärvården. Basuppdraget, som är obligatoriskt, omfattar specialiserad ortopedi och ortopedisk dagkirurgi. Till detta finns fyra valbara tilläggsuppdrag:

- Tilläggsuppdrag 1: Fotkirurgi
- Tilläggsuppdrag 2: Specialiserad handkirurgi (omfattar personer från 15 års ålder)
- Tilläggsuppdrag 3: Uppföljning av frakturbehandling på barn
- Tilläggsuppdrag 4: Uppföljning av frakturbehandling på vuxna

Verksamheten bedrivs i första hand som öppenvård, men vårdgivaren ska kunna erbjuda nödvändiga övervakningsresurser om patienten behöver stanna kvar över natten av medicinska skäl.

Specialiserad handkirurgi bedrivs idag på tre vårdnivåer i Region Stockholm. Dels inom bas- och tilläggsuppdraget i vårdvalet, dels vid Södersjukhuset. Läkare inom basuppdraget ska vara specialist inom ortopedi alternativt vara ST-läkare i ortopedi eller allmänmedicin under handledning av specialistläkare i ortopedi. Läkare inom det valbara tilläggsuppdraget specialiserad handkirurgi i vårdvalet ska vara specialist inom handkirurgi alternativt ST-läkare i handkirurgi under handledning av specialistläkare i handkirurgi. Efter vad förvaltningen erfar råder det brist på specialister i handkirurgi.

Tilläggsuppdraget inom handkirurgi innehas av två leverantörer, Meliva DBI AB och Aleris Sjukvård AB. Tidigare har enskilda produkter i tilläggsuppdraget ersatts högre än i basuppdraget, vilket hade som följd att fler ingrepp genomfördes där. Denna högre ersättning togs därför bort i samband med den förra revideringen (2021).

Vårdval specialiserad ortopedi och handkirurgi tillfördes i april 2026 20 miljoner kronor inom ramen för 2026 års budget då hälso- och sjukvårdsnämnden fick i uppdrag att tillföra 100 miljoner kronor för höjning av ersättningsnivåer inom olika vårdval. Av skrivelsen framgår att författarna bedömer att vårdutbudet inom tilläggsuppdrag handkirurgi fortsatt är sårbart trots den förstärkning som redan genomförts.

Överväganden
Inom ramen för 2026 års budget fick hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att tillföra 100 miljoner kronor för höjning av ersättningsnivåer inom olika vårdval. Avtalsutskottet beslutade 14 april om en höjning av samtliga ersättningar för vårdval specialiserad ortopedi och handkirurgi, med undantag för ersättningen för ”distanskontakt, telefon”, med 5 procent, motsvarande 20 miljoner kronor baserat på vårdvalets kostnadsutfall 2025. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen såg fördelar med att höja ersättningen generellt under 2026 i väntan på det reviderade förfrågningsunderlaget, för att därefter i samband med revideringen eventuellt justera ersättningen och särskilt rikta ersättning mot utvalda produkter i vårdvalet. Inriktningen är att summan av den höjda ersättningen om 20 miljoner även efter revideringen ska förbli oförändrad även om omfördelning sker inom ersättningsmodellen, under förutsättning att uppdraget som helhet är oförändrat.

Inför den pågående revideringen har förvaltningen genomfört förberedande möten med samtliga huvudleverantörer inom vårdvalet. Vid dessa möten har bland annat ett generellt behov av att höja ersättningen för komplexa och/eller resurskrävande ingrepp lyfts, exempelvis inom hand-, fot- och knäkirurgi. Detta är en av flera frågor som genomlyses i arbetet med revideringen.

Förvaltningen har tillsatt en referensgrupp bestående av huvudleverantörer inom vårdvalet och Spesak (specialistsakkunnig inom ortopedi), med möjlighet att lyfta såväl utmaningar som välfungerande aspekter med nuvarande avtal. En genomlysning av uppdragets samtliga uppdrag genomförs, inklusive tilläggsuppdraget inom handkirurgi.

Sammanfattningsvis pågår arbete för att säkra kapacitet avseende den handkirurgi som bedrivs inom tilläggsuppdrag inom vårdval specialiserad ortopedi och handkirurgi. Inom ramen för revideringen av vårdval ortopedi och handkirurgi återkommer förvaltningen med förslag för att öka robusthet och tillgänglighet.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Eva Bring
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2026-10-06